ఎగుమతికి ఇంకెప్పుడు అనుమతి?

ఎస్.విజయకుమార్

ఈ ఏడాది పారిశ్రామిక వృద్ధి 3.62శాతానికి దిగజారింది. అయినా 5.4శాతం వృద్ధితో వ్యవసాయరంగం ప్రభుత్వాన్ని ఆదుకోనున్నదని ప్రణాళిక సంఘం ఉపాధ్యక్షుడు మాంటెక్ సింగ్ అహ్లూవాలియా అభిప్రాయపడ్డారు. ప్రభుత్వాన్ని ఆదుకొంటున్న ఈ రంగం, రైతుల్ని మాత్రం నిలువునా ముంచుతోంది. ముఖ్యంగా వరి, గోధుమ రైతులు ఎదుర్కొంటున్న సమస్యలు అన్నీ ఇన్నీ కావు. పంటలతోపాటే వారి కష్టనష్టాలూ ఈ ఏడాది రికార్డుస్థాయికి చేరుకొన్నాయి. ఇప్పటిదాకా పండిన ధాన్యాన్ని అమ్ముకోవడమెలాగో తెలియక, ప్రభుత్వ సహాయం కోసం వారు ఆశగా ఎదురు చూస్తున్నారు. ఉత్తరాదిలో గోధుమల సేకరణ మొదలైంది. గోదాములు ఖాళీ లేకపోవడంతో రబీ బియ్యం సేకరణపై మాత్రం నీలినీడలు కమ్ముకొన్నాయి. గోదాములు పొంగిపొర్లుతున్నాయి. ప్రభుత్వ గిడ్డంగుల్లో ముఖ్యంగా ఆహారధాన్యాలు ముక్కిపోతున్నాయి. కావాల్సిన దాన్ని మించి పేరుకుపోయిన నిల్వల్ని వదిలించుకొని గోదాములు ఖాళీ చేయాలన్న ఆలోచనకానీ, నిస్సహాయులైన రైతులనుంచి మంచి ధరలకు ధాన్యం సేకరించాలన్న ఉద్దేశంకానీ విధానకర్తలకు ఉన్నట్లు కనిపించడం లేదు. అంతర్జాతీయస్థాయిలో ఆహార ధాన్యాల ధరలు బాగా పెరిగిపోయాయి. ఈ అవకాశాన్ని సద్వినియోగం చేసుకొని, ఎగుమతుల ద్వారా అధిక ప్రయోజనం పొందే అవకాశాన్ని రైతులకు ఇవ్వకుండా భారతప్రభుత్వం నిర్లిప్తంగా వ్యవహరిస్తోంది. వ్యవసాయోత్పత్తుల ఎగుమతులపై ప్రభుత్వం కొన్నేళ్లుగా అమలు చేస్తున్న నిషేధం కారణంగా రైతులు మంచి ధరలు పొంది ఆదాయాలు పెంచుకోలేకపోతున్నారు. వ్యవసాయరంగానికి సంబంధించి యథాప్రకారం విధానపరమైన మౌనం కొనసాగుతోంది.

అవకతవక విధానాలు

మనదేశంలో ఈ ఏడాది ఆహార ధాన్యాల ఉత్పత్తి ఇదివరకెన్నడూ లేనంతగా 23.588కోట్ల టన్నులకు చేరుకొనే అవకాశం ఉంది. గోధుమలు, పప్పు దినుసుల అత్యధిక దిగుబడులు ఇందుకు దోహదపడుతున్నాయి. 2010-11లో 8.40కోట్ల టన్నుల గోధుమలు, 9.40కోట్ల టన్నుల బియ్యం ఉత్పత్తి కాగలవని అంచనా. నిబంధనల ప్రకారం ప్రభుత్వ గోదాముల్లో 2.5కోట్ల టన్నుల మేరకు ఆహార ధాన్యాలు నిల్వఉండవచ్చు. కానీ మొన్న ఏప్రిల్ ఒకటో తేదీ నాటికి భారత ఆహార సంస్థ (ఎఫ్‌సీఐ) వద్ద నిల్వ ఉన్న ఆహార ధాన్యాలు 4.7కోట్ల టన్నులకు పైమాటే.

ఈ ఏడాది భారీయెత్తున ఆహారధాన్యాలు ఉత్పత్తి అవుతున్నందుకు రైతులు సంతోషంతో ఉబ్బి తబ్బిబ్బు కావాలి. కానీ, పరిస్థితి అలా లేదు. వారు పెద్ద సంకటాన్నే ఎదుర్కొంటున్నారు. ఎఫ్‌సీఐ గోదాముల్లో జాగా లేదు. దాంతో, ప్రకటిత మద్దతు ధరలపై రైతులనుంచి నిల్వలు కొనుగోలు చేయడానికి ప్రభుత్వం సిద్ధపడటం లేదు. విదేశాల్లో మంచి డిమాండ్ ఉంది. బ్రహ్మాండమైన ధర లభిస్తుంది. అందువల్ల ధాన్యం ఎగుమతి చేసుకొందామంటే, ప్రభుత్వం అందుకూ రైతుల్ని అనుమతించడం లేదు. 2007లో గోధుమలు, 2008లో బియ్యం ఎగుమతిని నిషేధించిన ప్రభుత్వం, తమ ఉత్పత్తులు అమ్ముకోవడానికి రైతులకు ఇతర మార్కెటింగ్ మార్గాలు అందుబాటులోకి తెస్తోందా అంటే, అదీలేదు. దాదాపు అన్ని దారుల్నీ అది మూసివేసింది. ఇక, ప్రభుత్వానికే అమ్ముకోవాలి. ధాన్య సేకరణకు అదీ ముందుకు రావడం లేదు. ఇప్పుడు రైతులు ఏం చేయాలి?

ఆహార భద్రత కోసమే భారీయెత్తున ధాన్యాలు నిల్వ చేస్తున్నామన్న వాదనలో బలం లేదు. నిర్దిష్ట లక్ష్యాల ప్రకారం- ఏప్రిల్ ఒకటినాటికి 70లక్షల టన్నుల గోధుమలు నిల్వ ఉంటే సరిపోతుంది. ఇప్పుడవి 1.54కోట్ల టన్నులు. బియ్యం విషయంలోనూ అదే ధోరణి. 1.42కోట్ల టన్నుల బియ్యం నిల్వలు చాలు. ఇప్పటికే అవి 2.88కోట్ల టన్నులు దాటాయి. కొత్తగా మళ్లీ ధాన్యం సేకరించాల్సి ఉంది. బియ్యం ఉత్పత్తి నిరుడు 8.9కోట్ల టన్నులు కాగా, ఈ ఏడాది 9.4కోట్ల టన్నులకు చేరుతోంది. గోధుమలు రికార్డు స్థాయిలో ఉత్పత్తి కానున్నాయి. ప్రభుత్వంవద్ద అవసరానికి మించి నిల్వ ఉన్న ఆహారధాన్యాల విలువ దాదాపు రూ.43,000కోట్లు. దాన్ని ఏం చేసుకోవాలో ప్రభుత్వానికి పాలుపోవడం లేదు. తగినన్ని నిల్వ, రవాణా సదుపాయాలు లేవు. ఈ ఏడాది కొత్త ఉత్పత్తిని నిల్వచేసే మార్గాలూ కనిపించడంలేదు.

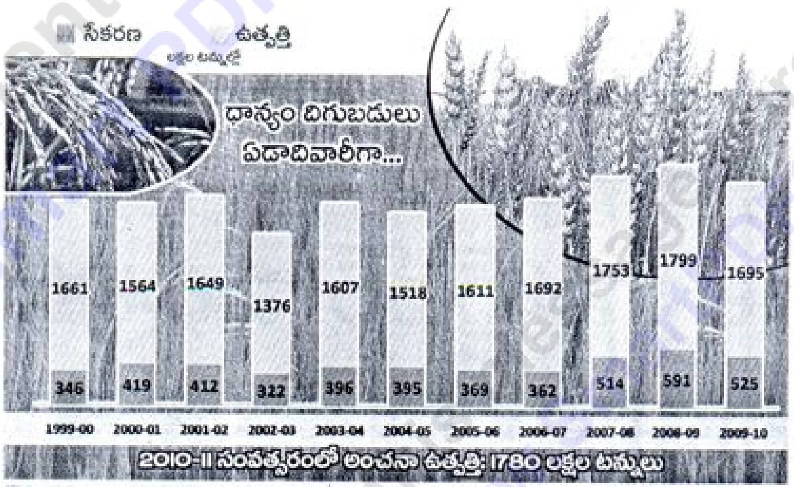

అవకాశాలు చేజారి రైతన్న బేజారు

మనరాష్ట్రంలో పరిస్థితి దారుణంగానే ఉంది. ఎఫ్‌సీఐ ధాన్యం కొనుగోలు చేయడంలేదు. దాంతో రైతులు చాలా ఇబ్బందిపడుతున్నారు. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని ఎఫ్‌సీఐ గోదాముల నిల్వ సామర్థ్యం 36లక్షల టన్నులు. ఏప్రిల్ ఒకటినాటికే నిల్వలు దాదాపు 40లక్షల టన్నులకు చేరుకొన్నాయి. ఈ ఏడాది రబీలో 67లక్షల టన్నుల మేరకు ధాన్యాలు ఉత్పత్తి అవుతాయని అంచనా. అదికాకుండా గత ఖరీఫ్‌లో అమ్ముడుకాని ధాన్యం దాదాపు 30లక్షల టన్నులకుపైగా ఇప్పటికే రైతులవద్ద ఉంది. అంటే, ఈ రబీ సీజన్ తరవాత రాష్ట్రంలో మొత్తం కోటీ 37లక్షల టన్నుల ధాన్యం ఉంటుంది. అందులో లెవీకోసం ఎఫ్‌సీఐ 45లక్షల టన్నుల మేరకు సేకరిస్తుంది. ప్రజాపంపిణీ వ్యవస్థ కోసం కాకుండా ఇతర అవసరాలకోసం మరో 20లక్షల టన్నుల ధాన్యాలు పోతాయి. అప్పటికీ 70లక్షల టన్నుల ధాన్యం నిల్వ ఉంటుంది. ఎఫ్‌సీఐ తదితర మార్కెటింగ్ సంస్థలు ప్రోత్సాహకర ధర ఇవ్వకపోవడంవల్ల గత ఖరీఫ్‌లో రైతులు అమ్ముకోని 30లక్షల టన్నుల ధాన్యం ఉండనే ఉంది. దాన్నిబట్టి రాష్ట్రంలో రైతుల వెతల్ని అర్థం చేసుకోవచ్చు.

బియ్యం, గోధుమల నిల్వలు ఎక్కువగా ఉన్నప్పుడు విదేశాలకు ఎగుమతి చేసుకోవడానికి అనుమతించాలని రైతు సంఘాలు కొన్నేళ్లుగా కోరుతున్నాయి. ద్రవ్యోల్బణం బూచి చూపి ప్రభుత్వం అందుకు మోకాలడ్డుతోంది. ఆహార ధరోల్బణాన్ని నియంత్రించలేక ప్రభుత్వం బాధ్యతలు దులపరించేసుకొనే ప్రయత్నం చేస్తోంది. ఆహార ధరోల్బణానికి అసలు కారణం బియ్యం, గోధుమల కొరత కానేకాదని వేరే చెప్పనక్కర్లేదు. రెండు దశాబ్దాలుగా దేశంలో ఈ రెండు ఆహార ధాన్యాలకు ఏనాడూ కొరత ఏర్పడలేదు. పైగా, ముక్కిపోయిన ధాన్యాల్ని భారత్ 2002లో సముద్రంలో పారేసింది.

ఆహార ధరోల్బణాన్ని కిందికి దించాలన్న చిత్తశుద్ధే ప్రభుత్వానికి ఉంటే- కీలక ధాన్యాల ఉత్పత్తుల ఆధారంగా కార్యాచరణకు పూనుకోవాల్సి ఉంటుంది. కేవలం బియ్యం, గోధుమల మీదే దృష్టి కేంద్రీకరించడం సరికాదు. ఈ రెండు ధాన్యాల విషయంలో ఉత్పత్తులపరంగా కాకుండా సరఫరా, నిర్వహణ సంబంధ కారణాలవల్ల సమస్యలు ఎదురవుతున్నాయి. ఉత్పత్తులు పెంచరాదని ఎవరూ అనరు. కానీ, బియ్యం, గోధుమలకు మాత్రమే దాన్ని పరిమితం చేయరాదు. ఇతర ధాన్యాలు, వ్యవసాయోత్పత్తులకూ ప్రాధాన్యం ఇవ్వాలి. ఈ ఆహార ధాన్యాల్ని అపరిమితంగా గోదాముల్లో నిల్వ ఉంచడంవల్ల నిల్వ వ్యయాలు పెరగడమే తప్ప ధరోల్బణం తగ్గే అవకాశాలు మాత్రం ఉండవు. ఆహార ధాన్యాలకన్నా, పప్పులు, పాలు, కూరగాయల సరఫరాలో లోపాల కారణంగానే ధరోల్బణం బాగా పెరుగుతోంది. ధరోల్బణంలో ఇటీవలి ధోరణి చాటి చెబుతున్నదిదే. ప్రస్తుతం కీలకమైన ఈ అంశాన్ని విస్మరించి, ఏటా తప్పుడు దారిలోనే సాగిపోతోంది.

ఈ పరిస్థితుల్లో ఆహారధాన్యాల ఎగుమతికి అవకాశం ఇవ్వడంవల్ల రైతులకు మరింత మెరుగైన ప్రోత్సాహక ధరలు లభించడమే కాకుండా, కొత్తగా ధాన్యం సేకరణకు వీలుగా గోదాముల్లో తగినంత ఖాళీ ఏర్పడుతుంది. అంతర్జాతీయ మార్కెట్లో అధిక ధరల ద్వారా ప్రయోజనం పొందడానికి కనీసం 30నుంచి 40లక్షల టన్నుల గోధుమలు, 30లక్షల టన్నుల బియ్యం ఎగుమతి చేయాలని వ్యవసాయోత్పత్తుల వ్యయాలు-ధరల సంఘం (సీఏసీపీ) ఇటీవల ప్రభుత్వానికి సమర్పించిన నివేదికలో సూచించింది. ఎగుమతుల మార్కెట్ అదృష్టవశాత్తు ఇప్పుడు భారత్‌కు అనుకూలంగా ఉంది. ముఖ్యంగా 30నుంచి 40లక్షల టన్నుల గోధుమలను అత్యంత ప్రోత్సాహక ధరతో సునాయాసంగా ఎగుమతి చేసే అవకాశం ఉంది. దేశంలో గోధుమ ధర టన్నుకు 225డాలర్లు ఉండగా, అనేక దేశాల్లో అది 360నుంచి 380డాలర్ల వరకు పలుకుతోంది. ఈ పరిస్థితుల్లో గోధుమల ఎగుమతికి అనుమతిస్తే రైతులకు మంచి లాభాలు వస్తాయి. దేశీయంగానూ రైతులకు సరైన ధరలు లభిస్తాయి. నానాటికీ పెరుగుతున్న వ్యయాల్ని తట్టుకొనగలుగుతారు. ముఖ్యంగా ఈజిప్టు, శ్రీలంక, బంగ్లాదేశ్‌లలో గోధుమలకు చాలా డిమాండు ఉంది. ఇక బియ్యం విషయానికి వస్తే- ఈ ధాన్యం ఎగుమతి ద్వారా గోధుమలకన్నా ఎక్కువ లాభం పొందే అవకాశాలు మెండు. అంతర్జాతీయ ధరలతో పోలిస్తే భారత్‌లో బియ్యం ధరలు సగం లేదా మూడోవంతే. ఇలాంటప్పుడు బియ్యం ఎగుమతులూ అత్యంత ప్రయోజనదాయకమే.

బహుళ ప్రయోజనకారి

ఎగుమతులతోపాటు ప్రస్తుత సమస్యకు చిర పరిష్కారంకోసం మరో ముఖ్యాంశాన్ని ప్రభుత్వం పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి. ప్రభుత్వ-ప్రైవేటు భాగస్వామ్య (పీపీపీ) పద్ధతిలో ఆహారధాన్యాల కొనుగోలు, నిర్వహణలో ప్రైవేటురంగానికి చోటు కల్పించాలంటూ ఇటీవల వచ్చిన ప్రతిపాదనపై దృష్టి సారించాలి. నిల్వ, రవాణా, నిర్వహణ వ్యయాలకు సంబంధించి సమస్యలు తలెత్తిన దరిమిలా సీఏసీపీ అధ్యక్షుడు అశోక్ గులాటీ ఈమధ్య ఈ ప్రతిపాదన చేశారు. ఎగుమతులపై భారీగా లాభాలు ఉంటాయి కనుక, ఎగుమతి సుంకాన్ని వసూలుచేసినా పెద్దగా వ్యతిరేకత ఎదురుకాకపోవచ్చు. విపత్తుల సహాయనిధిగా ఆ సుంకం డబ్బుల్ని వినియోగించుకోవచ్చు. ఆహార ధాన్యాల ఎగుమతివల్ల దేశానికి విదేశీమారక ద్రవ్యం రూపేణా ఏటా రూ.12,000కోట్ల మేరకు సమకూరగలదని అంచనా. ఇన్ని ప్రయోజనాలు ఉన్నప్పుడు- ఈ అంశంపై ప్రభుత్వం మీనమేషాలు లెక్కించడంలో అర్థంలేదు. రైతులు పెట్టుకొన్న ఆశల్ని పాలకులు ఇప్పటికైనా నెరవేర్చాలి. అందివచ్చిన అవకాశాన్ని సద్వినియోగపరచుకోవడం ద్వారా దేశ వ్యవసాయరంగానికి కొత్త దిశ, దశ కల్పించాలి.